

**Äsonkyrön Joulun
1992**

Isonkyrön seurakunta

toivottaa Pohjankyrön kansalle
joulurauhaa ja onnea vuodelle 1993

”Menkäämme nyt Beetlehemiin
katsomaan sitä, mikä on tapahtunut
ja minkä Herra meille ilmoitti.”

Lk 2:15

*Hyvää Joulua
ja
Rauhaisaa Vuotta 1993*

toivottavat
Isonkyrön kunnan-
viraston tontut

Muuan joulurukous

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, jotka viettävät joulua yksin. He ovat menettäneet läheisen ihmisen tai eivät ole sitä löytäneet. Joulu kuuluu heille. Hiljaisuuteen, radion ääreen, television jouluohjelman katseluun.

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, jotka viettävät joulun sairaaloissa ja laitoksissa. Monella heistä on ikävä kotiin ja läheisten luo. Joulu kuuluu heille. Kärsivällisyyteen, odotukseen, jälleennäkemisen riemuun.

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, jotka ovat joulun työvuorossa. Ensimmäiset joulun juhlijat, paimenet, olivat myös yövuorossa. Joulu kuuluu heille ja kiitos. Oikeudenmukaiseen työvuorojen jakoon, perheen juhlaan ilman äitiä tai isää, uhraukseen.

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, jotka viettävät pitkästä ajasta yhteistä vapaata. Monelle tuo vapaa on vaikea ja opeteltava. Joulu kuuluu heille. Riitaan, epäsopuun, itkuun, pettymykseen.

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, joiden raha ei riitä. Tavarain paljoutta on ympärillä, mutta raha ei riitä. Ruokaa ja lämpöä saadaan riittävästi, mutta raha ei riitä. Joulu kuuluu heille. Elämän mielekkyyden etsintään, tarkoituksettomuuden huutoon, vääriin laskelmiin.

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, jotka viettävät tavallista joulua. Kuusi koristellaan, kynttilät sytytetään ja lahjat annetaan. Joulu kuuluu heille. Lepoon, virkistykseen, tasapainoon.

Herra, tänä jouluna ajattelen niitä, jotka eivät vietä joulua. Heiltä puuttuu paljon, jotain todella merkittävää. Joulu kuuluisi heille. Pohdiskeluun, mukautumiseen kristilliseen maailmaan, päivän alkaessa pidentyä.

Herra, tällaisia me olemme, tule meidän jouluamme. Auta meitä hyväksymään joulumme puutteellisuus. Auta hyväksymään joulun ilo ja itku, odotus ja pettymys. Anna meille se enkelten sanoma: meille on syntynyt Vapahtaja, Kristus, Herra. Auta meitä antamaan kunnia sille jolle kunnia kuuluu, Jeesukselle. Anna meille rauha ja osoita meille hyvä tahtosi. Amen.

Aku Keltto

Pyhäinpäivänä

*Me, muistamme heitä, jotka
paljon ovat rakastaneet.*

*Vaikeina aikoina elämänliekkiä
säilyttäneet kotikontujen yllä.*

*Nyt rakkaudenliekkiä sytytän,
sormet kohmeessa tikkuja katkon.*

*Kunnes liekki palaa ja
hehkuu vähän lämpöä luoden,
niin kylmä on tuonentupa.*

*Kävin haudalle siskon ja vanhempaini,
isoisän ja -äidin.*

*Sinä paaden luona mietin ---
niin monet jo täällä ovat teidänkin lapset.*

On hiekka valunut pysähtymättä.

*Me, siunaamme teitä vapaudesta
rakkaan synnyinmaamme,
nyt meillä on vastuu miten hoidamme sen
se perintöosa on kallis.*

Me, muistamme teitä.

*Puut kuuranhuntuiset suojaavat
untanne rakkaat,
monta liekkiä lepattaa lumisten kumpujen
päällä.*

*On talvinen tuntu, kidekukkaset
henkivät askelten alla.*

Salme Muilu

Ajasta toiseen

*Aurinko kun ylenee niin silloin luonto herää
maa lämmön säteet ihanat itseensä nyt kerää,
Taimet pienet kohoaa jo kohta mullan alta
pian ensikukat väreissä jo loistaa kaikkialta.
Myös elo pienen ihmisen on kuin kevään aikaa
mitkä muistot elontielle omakseen hän saikaan
Lapsuus jos on onnekas on muistot myöskin hyvät
sisimpäänsä tallettaa hän silloin kalliit jyvät.*

*Kesä seuraa kevättä se onhan luonnon laki
jo linnut kaikki laulavaiset ne pesäpuunsa haki,
On ruohonkorsi vihreä ja vilja myöskin tähki
kesä kaunis tullut on se nyt jo kuultiin nähtiin
Elo nuoren ihmisen on keskikesän aikaa
kivut kasvun kokee hän ja myöskin lemmen taikaa
Työssä taikka opintiellä kuluu nuoren päivät
lapsuusajan leikkikentät nyt jo taakse jäivät.*

*Syksyn tullen pelloiltansa maamies korjaa sadon
on mieli silloin iloinen jos välttänyt on kadon.
Minkä hyödyn opinnoistaan toinen taasen saikaan
tää kaikki kuuluu elämään työn ja toimen aikaan.
Nyt voi hän vaikka hetkiseksi istahtaa jo tuoliin
ottaa kantaa menneeseen ja nykyajan huoliin
Oisko voinut aikansa elää ehkä toisin
epäkohdat korjaisin ja muuttaisin jos voisin.*

*Talvi saapuu aikanaan ja lumen maahan heittää
syksytuulen irrottamat keltalehdet peittää —
Tuuli vinha myrskyinen nyt kinoksia tuopi
pakkanen tuo puhdinpoika jäätiet myöskin luoden
Vanhus tuvan lämmössä vain elää muisteloissa
on siihen aikaa hällä nyt on kaikki kiireet poissa,
Tukka harva vaalenee kuin jäis se lumen alle
kai ihminen jo silloin on myös kypsä poimijalle.*

Leo Kytäjä

Julkisen hallinnon rakenteet käymistilassa

Viime vuosien aikana maassamme on pantu vireille julkista hallintoa ja palveluja koskevia muutoksia sellaiseen tahtiin, että voi epäillä onko kokonaisuus kenenkään käsissä.

Lähtökohtana uudistuksille on ollut mm. kustannusten säästöt, tehokkuus, asiakaskeskeisyys, kuntien itsenäisyys jne.

Valtionhallinnossa uudistuksia on toteutettu vähentämällä keskusvirastoja ja niiden tehtäviä ministeriöiden ja lääninhallitusten taikka kuntien väliltä. Toisin sanoen valtionhallinnosta poistuu ajan myötä kokonaan yksi hallintotaso.

Valtion aluehallinnossa piirihallintoalueita yhdistetään ja lääninhallitusten ohjausvaltaa kuntiin nähden vähennetään valtiosuuslainsäädännön muutosten myötä.

Kunnallisessa palvelutuotannossa tärkeimmät muutostekijät ovat taloudellisten voimavarojen pienentyminen sekä valtiosuuslakien ja kunnallislain antama suurempi vapaus toimintojen järjestämiseen.

Erityisesti Etelä-Pohjanmaalla on käyty kiven kovaa taistelua siitä millaisen aluejaon pohjalle julkiset palvelut ja julkinen hallinto tulisi maakunnassa ja Vaasan läänissä järjestää.

Merkittävänä taustatekijöinä ovat olleet kaupunkikeskusten tarpeet pönkittää omaa asemaansa, kohta satavuotias maakuntahallinto vastaan lääninhallinto-taistelu, erilaiset puoluepoliittiset intressit ja paljon vanhaa kaunaa ja asenteita, joita on käytetty tehokkaasti hyväksi.

Keskustelu ja päätöksenteko on keskittynyt pitkälle siihen, jaetaanko lääni kahteen vai kolmeen alueeseen vai pidetäänkö se yhtenä kokonaisuutena.

Kaupunkikeskuksista Vaasa on ollut selkeästi läänikokonaisuuden kannalla, mutta ei ole täysin sulkenut pois Keski-Pohjanmaan irrottamista omaksi alueeksi, mikä on taas rannikon ruotsinkieliselle väestölle ollut hankala vaihtoehto.

Keski-Pohjanmaan osalta voisi todeta, että alueen keskus Kokkola on ollut alueen kunnista vähiten innoissaan omasta maakunnasta ja sen hallinnon rakentamisesta jo siitä syystä, että joutuisi vastaamaan suurimmasta osasta kustannuksista.

Seinäjoen kaupungille läänin kolmijako on selkeä tavoite ja kaupunki onkin vienyt hanketta tinkimättömästi eteenpäin. Monien rajakuntien esittämä vaihtoehto, jossa koko laaja Etelä-Pohjanmaa pidettäisiin yhtenä alueena, on joko ammuttu lennosta alas tai vaiettu kuoliaaksi. Samansuuntaista ajattelua ovat edustaneet myös maakuntaliitto ja maakuntalehti.

Yksi aluejakotaistelu vaimeni, kun valtioneuvosto teki 8.7.1992 ratkaisun valtion aluejaotuksesta, jolla lääni jaettiin kolmeen osaan. Tämä jako on ratkaiseva määriteltäessä myöhemmin sekä piirihallintoviranomaisten että valtion paikallishallinnon eli kihlakuntien rajoja.

Laihian, Vähänkyrön ja Isonkyrön kuntien lopulliseen kannanottoon maakuntarajasta Kyrönmaalla vaikutti ratkaisevasti se, että kunnat halusivat turvata alueelle oman kihlakunnan, joka näyttäisi tällä hetkel-

lä toteutuvankin vaikkakin haluttua pienempänä.

Nähtäväksi jää purkautuuko kihlakuntajaotuksen myötä valtioneuvoston vajaan vuoden ikäinen päätös Kyrönmaan tuomiopiiristä, joka käsittää kihlakuntaa laajemman alueen.

Valtion hallinnon osalta ratkaisut tehdään enimmäkseen valtioneuvostossa asianomaisen ministerin esityksen mukaisesti. Vaikuttamisen kannalta ongelmallista on ollut se, että esimerkiksi kihlakuntajaotuksessa sisäasiainministeriön julkistettu kanta on vaihdellut lähes viikottain.

Oman lukunsa aluejakokeskusteluun on tuonut kuntapohjaisen maakuntahallinnon luominen läänimme. Hankkeella on paljon yhtymäkohtia valtion aluejakoon ja näitä kahta jakoa on paljon perusteltu toisiltaan jo ennen kuin kumpaakaan on ollut edes olemassa.

Vireillä on sekä Keski-Pohjanmaan liiton että Etelä-Pohjanmaan liiton perustaminen kokoamalla yhden hallinnon alle kaikki alueen laaja-alaiset kuntainliitot, maakuntaliitot sekä seutukaavoitus.

Hankkeita on perusteltu kustannussäästöillä, koordinoitutarpeella, kuntien vaikutusvallan lisäämisellä, maakuntien edunvalvonnan tehostamisella ja tahdon muodostamisella jne.

Hankkeita on vastustettu läänin ja Etelä-Pohjanmaan voimavarojen hajottamisella, päätösvallan ja palvelujen siirtymisellä maakuntakeskuksiin pois peruskunnilta vastoin valtiosuuslainsäädännön uudistuksen tarkoitusta.

Tuleva talvi ja kevät tuovat mukanaan ratkaisun myös siihen millaisia maakuntayhtymiä Etelä-Pohjanmaalle syntyy. Ratkaisut tuskin ovat yksimielisiä, koska intressit näyttävät olevan niin erisuuntaisia.

Isonkyrön kunta on ollut johdonmukaisesti sekä yhtenäisen Etelä-Pohjanmaan että yhtenäisen Kyrönmaan puolesta kun mielipidettä on kysytty. Olemme pitäneet sitä sekä kuntamme, seutukuntamme että koko maakunnan edun mukaisena.

Hallinnon rajoista taisteltaessa tulee kuitenkin muistaa että ne eivät nosta eivätkä pudota ketään, koska sillä yhteiskunnan alueella on yhä vähemmän jaettavaa.

Kansainvälinen kehitys on tuomassa myös Etelä-Pohjanmaalle mittasuhteiltaan täysin eri suuruusluokkaa olevia ongelmia, jotka ovat jääneet käynnissä olevan hegemoniataistelun varjoon.

Tuotantotoimintamme selviytyminen kansainvälistyvässä ympäristössä tuntuu unohtuneen yhdeltä sun toiselta päättäjältä.

Alueet menestyvät tulevaisuudessa sen mukaan miten paljon ja millä hinnalla ne pystyvät myymään tavaraa ja osaamistaan muualle ja vähemmän sen mukaan miten hiipumassa olevat julkiset rahavirrat ohjautuvat.

Isossakyrössä 27.11.1992

Eino Toivola
kunnanjohtaja

Yrittäjäjärjestö on yrittäjän asialla

Taloudellinen taantuma on koetellut yrittäjiä viime vuoden ajan niin henkisesti kuin taloudellisestikin. Yrittäjäjärjestö on osaltaan ollut tuomassa apuaan yrittäjille perustamalla kriisiryhmiä konkurssien torjumiseksi ja luomaan neuvotteluyhteyksiä niin rahoittajien kuin verottajankin suuntaan.

Kriisiryhmien avulla on voitu auttaa useita kymmeniä yrityksiä selviämään pahimmista vaikeuksista ja tervehtyttämään rahoitusrakennettaan. Myös verottajan kanssa on voitu neuvotella joustavia lyhennyssuunnitelmia verorästeille.

Aluejärjestötasolla keskitytään vuoden 1993 toimintasuunnitelmassa tekijöihin, joilla parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä jäsenyritysten etujen mukaisella tavalla.

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät pyrkii tukemaan SYKL:n tekemää edunvalvontaa ja huolehtimaan, että alueemme jäsenyritysten ongelmat tulevat huomioituiksi.

Järjestö huolehtii edunvalvonnasta läänin tasolla ja tukee paikallisyhdistysten edunvalvontatyötä.

Tärkeimmät edunvalvonnan asiaryhmät ovat työvoimakustannukset ja työelämä, pääomatulojen verouudistus, yksinyrittäjien aseman parantaminen ja rahoituskysymykset.

Edunvalvonta tapahtuu muun muassa vaikuttamalla suoraan ministereihin ja muihin valtiovallan edustajiin, sidosryhmiin, YPO-ryhmän kautta, vaikuttamalla läänin päättäjiin, tiedottamalla, kouluttamalla ja niin edelleen.

Yhteistyötä jatketaan yritystoimintaa edistävien, avustavien ja kehittävien organisaatioiden kanssa. Aluejärjestö kokoaa tarvittaessa organisaatioita yhteen yhteistyön kehittämiseksi. Aluejärjestö on kiinteästi mukana edustajiensa välityksellä useissa organisaatioissa.

Paikallistasolla yhdistyksemme pyrkii huolehtimaan yrittäjien koulutustarpeesta järjestämällä ajankohtaisista aiheista kursseja ja koulutustilaisuuksia.

Yhteistyötä kunnan kanssa pyritään tiivistämään ja päätöksentekoon yritetään vaikuttaa, jotta yrittäjien toimintaedellytykset voitaisiin turvata.

Virkistystoimintaa pidetään yllä järjestämällä yhteisiä matkoja sopiviin tilaisuuksiin esimerkiksi messuille ja kulttuuritapahtumiin.

Toivotan kaikille yrittäjille ja lukijoille hyvää joulua ja menestyksekkästä uutta vuotta.

Harri Mullola
Isonkyrön Yrittäjät ry

Euroopan talousalue ulottuu myös Isoonkyröön

Kun vuosi vaihtuu on Suomi Euroopan talousalueen ETA:n jäsenmaa. ETA-sopimuksen mukaan tavarat, palvelut, ihmiset ja pääomat voivat liikkua vapaasti sopimusmaiden rajojen yli. Maataloustuotteet ovat sopimuksen ulkopuolella.

Miten tämä mahtaa vaikuttaa isokyröläisten elämään? Vaikea kysymys, johon on vaikea vastata.

Tavarat liikkuvat vapaasti ETA-rajojen yli

Tänne tulee varmaan lisää eurooppalaista tavaraa, mikäli se on halvempaa tai parempaa kuin se, mitä täällä jo on. Kaupan hyllyt ovat täynnä lähinnä kauko-idästä tullutta tavaraa, jonka kanssa on vaikea kilpailla ainakaan hinnalla. Laatu on eri asia. Myös isokyröläiset saavat lähteä vapaasti Euroopan markkinoille omine tuotteineen.

Elinkeinonharjoittajia saattaa tulla ETA-maista

Tulisiko meille Euroopasta uutta väkeä? Ensi vuoden alusta me suomalaiset voimme hakea työtä muista ETA-maista. Vastaavasti sieltä saa tulla tänne töihin, jos löytää työtä. Tänne voi tulla myös yrittäjäksi, jos on vakinainen asuinpaikka jossakin talousalueen maassa. ETA-maan kansalaisuutta ei vaadita, joskin se käytännössä merkitsee samaa kuin vakinainen asuinpaikka.

Mitä tahansa eurooppalainen yrittäjä ei saa tulla tänne tekemään, vaan kaikkien täytyy noudattaa Suomen lakeja ja yleisesti hyväksytyjä toimintatapoja. Jos Isoonkyröön tulee italialainen pizzeriapaikasta tai kreikkalainen baarinpitäjä on hänen hoidettava yrityksensä samojen periaatteiden mukaan kuin suomalainen kilpaileva yritys.

Eurooppalaisen elinkeinonharjoittajan kanssa voi Suomeen tulla myös hänen puolisonsa ja tämän vanhemmat, vaikka he olisivat esimerkiksi Singaporesta. Heidän oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ratkaistaan kuitenkin eri säännösten mukaan.

Tärkeää on kuitenkin, että Suomi ei saisi muodostua muiden maiden epäonnistuneiden yksilöiden uudeksi kokeilukentäksi. Suomessa eletään Suomen lakien mukaan ja tänne pääsevät vapaasti vain ne, joilla on siihen oikeus.

Tuleeko Suomeen ETA-pääomia?

Vuoden vaihteen jälkeen saavat ulkomaalaiset asuinpaikastaan riippumatta määrätyn ehdoin ostaa yrityksiä Suomesta. Tämä oikeus ei koske vain ETA-maiden kansalaisia, vaan ulottuu kaikkien maiden kansalaisiin.

Uutta ensi vuoden alusta on myös ulkomaalaisten

oikeus kansalaisuudesta riippumatta ostaa kiinteistöjä Suomesta. Kuitenkin lupa kiinteistön hankkimiseen on saatava Suomen viranomaisilta, jos ostaja ei vakinaisesti asu Suomessa ja hän haluaa ostaa kiinteistön vapaa-ajanasunnoksi tai muuhun virkistyskäyttöön. Pääsääntöisesti sellainen lupa kuitenkin olisi mahdollista saada.

Voidaan tietysti kysyä, onko ulkomaalaisia sijoittajia tulossa tänne. Ei varmaan Isoonkyröön kovin monta. Eurooppalaisia ahtaasti asuvia saattaa viehättää avara lakeus ja harva asutus. Jokiranta saattaa kiinnostaa, tai syrjäkylien pienet tilat metsän keskellä.

Meille tuskin syntyy tästä ongelmia. Pelko kohdistuu meren ja järvien rantoihin, joista saattaa muodostua yllättävää kysyntää.

ETA-sopimus tuo yllätyksiä

ETA-sopimus tuo mukanaan kaikenlaisia pieniä ja suuria muutoksia, joiden vaikutuksiin saamme vähitellen tottua. Jos Suomi pääsee neuvotteluissa EY:n kanssa sellaisiin tuloksiin, että jäseneksi ryhdytään on jo suuri osa integraatiosta viety läpi. Menee kuitenkin enemmän kuin vuosi, ennen kuin tiedämme edes, miten ETA-sopimus vaikuttaa Suomen asemaan uudessa Euroopassa.

Airi ja Tapani Kangas ovat liikuttaneet isokyröläisiä vuosikymmenien ajan paikasta toiseen. Tunnustuksena työstään he saivat yrittäjäpalkinnon Harri Mullo lalta ja Ari Suokolta.

Airi ja Tapani Kangas vuoden yrittäjiksi

Isonkyrön vuoden yrittäjiksi valittiin tänä vuonna Airi ja Tapani Kangas. Linja-autoliikenne T. Kankaan punaisella ja vihreällä raidoitettut autot ovat tulleet isokyröläisten tutuiksi jo monen vuosikymmenen ajalta.

Yrityksessä on riittänyt työtä sekä Airille että Tapanille. Tapani Kangas halusi jo nuorena työtä, jossa voisi ajaa autoa ja ruuvata. Ammatinvalinta osui oikeaan, liikennöitsijällä on riittänyt kumpaakin askareta.

Airin tehtävänä on muun muassa tilauksien vastaanottaminen, kuskien värväminen tarvittaessa sekä aikataulujen laadinta. Reissusta kotiin palanneet autot Airi siivoaa ja pesee uutta matkaa varten ja lähtee itsekin usein kuskiksi.

Työn livulla maailmaa katsomaan

Tapani Kangas hankki ensimmäisen autonsa vuonna

1956. Jo sitä ennen hän oli ottanut tuntumaa ratista kuorma-autokuskina toisen leivissä ja armeijan autojoukoissa. Erityisesti Lehmäjoen väli on tullut Kankaille vuosien mittaan tutuksi. Koulukyydit aamuin illoin ovat pyöräyttäneet yhteensä 60 kilometriä mittariin päivittäin.

— Mukavinta työssä on ollut se, että sen livulla on päässyt reissuun ja maailmaa katsomaan. Ihmisten kanssa olen ollut mielelläni ja pärjännytkin kohtalaisen hyvin. Joskus harvoin pitää sanoa suoraankin, Tapani Kangas kertoo.

Liian tiukat aikataulut aiheuttavat monta kertaa harmia. Kyydin tilaaja ei useinkaan varaa aikaa riittävästi. Jos kuski itse saa laatia aikataulun myös yllätyksiin varaudutaan. Tapani Kangas myöntää, että joskus on kova kiire. Silti hän on saanut vain yhden ylinopeussakon uransa aikana.

Reissuun lähteminen ei ole Tapani Kankaalle vastenmielistä. Työssä viehättää edelleen maailman näkemien ja uusiin paikkoihin tutustuminen.

Uskollisia asiakkaita

Kankailla on tällä hetkellä viisi autoa. Kaikki on hankittu käytettyinä, koska uusi linja-auto on valtava investointi. Tapani Kangas pystyy tekemään lähes kaikki korjaukset ja huollot itse, mikä on luonnollisesti kannattavaa.

— Vakioasiakkaiden merkitys on suuri. On sellaisia ryhmiä, joita olen ollut kuskissa jopa toistasataa ker-

taa, Tapani Kangas kertoo. Kesäiset viikonloput työllistävät kaikkein eniten.

Koska Kankaat ovat itse korviaan myöten liossa yrittämisessä, sanelevat tilaukset muunkin elämän melko tarkkaan. Omia suunnitelmia ei voi juuri laatia.

— Viime kesä oli edellisiä hiljaisempi. Lama on ehkä vähentänyt reissaamista, mutta osittain vaikuttaa myös alalle tullut epäreilu kilpailu, Tapani Kangas arvioi.

Kannel soipi:

*Kauniimminko kannel soipi,
kuin syksyn lehdet puissa.
Kauniiminko ootella saisi,
kukain loistoa uutta.*

*Tuo syksyn tuuli tuivertaa,
pitkää, pitkää ilta puhretta.
Muistoksi jättää kirikkaat illat,
kohta, jäädä tekee sillat.*

*Taivaalle katsoo auransa linnut,
jättävät tämän kylmän maan.
Uneen vaipuu, metsälammen laulu,
kannel, kirvonnut rouran taa.*

Tapani Kontsas

Johan Puu kehitti tuottavan idean

Isokyröläisen Johan Puun kehittelemä tuoteidea arvioitiin marraskuussa läänin parhaaksi. Valtaalalainen yritys osallistui nuorkauppakamarien järjestämään Tuottava idea -kilpailuun puukukillaan.

— Nykyään on paljon erilaisia kilpailuja ja palkintoja, osa niistä on kärsinyt inflaationkin. Mukana oleminen ja näkyminen kannattaa kuitenkin aina, arvioi Sakari Rintamäki.

Johan Puu on 14-vuotias yritys. Alun etsiskelyn jälkeen se on löytänyt oman liikeideansa: muutamaa tuotetta tehokkaasti huipputekniikalla Suomeen ja yhä enemmän myös ulkomaille.

Valmistuksen pullokaulat poistettu

Puuesineitä valmistaa kaikkiaan 20 työntekijää. Tuotannon tehostaminen ja automatisoiminen on viety mahdollisimman pitkälle. Valmistuksen pullonkauloja on yritetty poistaa ja siinä on onnistuttukin.

— Raaka-aine tulee tehtaalle määrämittaisena. Ne

käsitellään automaattisilla sorveilla. Levyn leikkauksessa on käytössä maan ainut cdc-ohjattu vesileikkaukone.

— Tuotekehittely on ulotettu pakkauksiin saakka. Valmiita tuotteita varten on kolme erikokoista laatikkoa, jotka mahtuvat sisäkkäin ja joista saa näyttävän myyntitelineen. Ne on mitoitettu lisäksi postin kuljetuspakkauksiin sopiviksi, yrittäjä kertoo.

Myynti työllistää viisi

Aiemmin puukukkia valmistui tuhannen kappaleen päivävauhtia, nyt jopa 40 000.

Myynti työllistää viisi ihmistä, joista yksi huolehtii ulkomaankaupasta. Tehtaalta lähtee tavaraa ulkomaille päivittäin, muun muassa Tanskaan ja Benelux-maihin. Japaniinkin yritys on solminut suhteita.

Tehtaanmyymälä Valtaalassa on ollut avoinna nyt yhden kesän. Sakari Rintamäen kokemukset siitä ovat pelkästään hyviä, vaikka hän ennakkoon epäilikin myymälän vain sitovan.

Johan Puu sai Tuottava idea -palkinnon puukukkatuotesarjallaan. Yrityksen uusin tuote on mobile.

Kotiseututalo palvellet puoli vuotta

”Kuinka ilman sitä on pärjättykään”

Isonkyrön museon markille noussut Kotiseututalo on koonnut väkeä monenlaisiin tilaisuuksiin kesän ja syksyn mittaan. Talo valmistui kesällä ja tupaantuliaisia vietettiin heinäkuun alussa.

— Leikillään ollaan tuumattu, että kuinka ilman taloa on oikein pärjättykään, sen verran ahkerasti sitä on vuokrattu, kertoo Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja Kalevi Vuorinen.

Kalevi Vuorinen uskoo, että Kotiseututalossa viehättää sen omaleimaisuus ja kodikkuus.

— Ehkä kyse on samasta ilmiöstä, joka liittyy museon savusaunaanakin. Sehän päihitti suosiossaan takavuosina monet luksussaunat.

Tiloja on vuokrannut kunnan ja eri yhdistyksen lisäksi monet yksityiset esimerkiksi häiden ja syntymäpäivien pitopaikaksi.

Talo otettu omaksi

Ahkera käyttö on täyttänyt kotiseutuväen tupaantu-

liaispäivänä esittämän toiveen siitä, että Kotiseututalosta tulisi isokyröläisten yhteinen kokoontumistila.

Tilava tupa sopii monenlaisten kokousten pitopaikaksi. Tarjoilusta ovat huolehtineet kotiseutuyhdistyksen naiset Hillevi Kontsaan johdolla. Naiset ottavat vastaan myös varauksia tiloista.

Kotiseututalon yläkertaan on löytynyt vuokralainen. Siellä aloittaa joulukuussa toimintansa Villavinti. Yläkerran ylätupaan ja kamareihin on saatu käsityökeskuksen tarvitsemat näyttely- ja myyntitilat.

Villavintillä on tarkoitus muun ohessa esitellä ja myydä Lammastalo-hankkeen tuotteita, muun muassa Sirkka Könösen neulemalliston vaatteita ja neulepaketteja sekä muitakin kotiteollisuustuotteita.

Koska Kotiseututalo on lähellä keskustaa ja Vanhaa kirkkoa, se on nähty mainioksi paikaksi myymälälle sekä matkailijoiden että isokyröläisten kannalta.

Entinen tuntu uudistetussa tuvassa

Heinäkuuisissa tupaantuliaisissa Kotiseututaloa tituleerattiin aivan aiheellisesti kökkähengen monummentiksi.

Isonkyrön kotiseututaloon tupaantuliaisia vietettiin heinäkuun alussa. Kahvit juotiin Esa Varon hanurisoiton tahdissa. Tupa todettiin komeaksi ja sen toivottiin kuluvan käytössä.

Markku, Hilikka ja Kalevi Varo lahjoittivat entisen päärakennuksen Kotiseutuyhdistyksen käyttöön. Talo purettiin Ritaalassa, siirrettiin museoalueelle ja koottiin ja sisustettiin uudelleen.

Ennen kuin Markku, Kalevi ja Hilikka Varon lahjoittama talo oli siirretty uuteen paikkaan ja ovet voitiin avata valmiiseen tupaan, oli talkootyötä tehty uskomaton määrä.

Talon rakennuspiirustukset ja suunnitelmat laati arkkitehti Anna-Maija Salo. Rakennus säilytti vanhan muotonsa muuttuessaan Varon tilan päärakennuksesta Kotiseututaloksi.

Vaikka Kotiseututalon tuvassa on vanhanajan rakennuksen tuntu, ei kätevydestä ole tingitty. Esimer-

kiksi asiallinen keittiö rakennettiin porstuakamariin.

Taloudellisestikin rakennushanke oli Kotiseutuyhdistykselle suuri voimainponnistus. Tukea velattoman talon pykäämiseen saatiin opetusministeriöltä, Isonkyrön kunnalta, manttaalikunnalta sekä Etelä-Pohjanmaan kulttuurirahastolta.

Monet yksityiset ja yhdistykset olivat lisäksi tekemässä työtä ja antamassa tukea talon purku-, rakennus- ja kalustamisvaiheessa.

Ruskaa ja Tähtiä

*Uuden ilmeen lehdot jo saavat
vain hetken on ruskan aikaa
Värin toisen saa koivut ja haavat,
minkä loiston luonto nyt saikaan.*

*Vain lämpimät kesäiset muistot
tuuli lehdet jo puista riipi,
Kohta alastonna seisovat puistot
syksy kolea nyt maille hiipi.*

*Halla KAATAA myös kukkasen varren
maahan painaa jo hentoisen lehden,
Yönaikaan saa valkoisen karren
näin pohjaa talvelle tehden.*

*On ylhäällä taivaan kaari
sinne tähdet syttyvät illoin,
Kuin kaukainen satujen saari
ehkä mielen saa herkäksi silloin.*

Leo Kyntäjä

Matti Loukola

Lauri Erkkilä, vapaussodan 1918, ensimmäinen isokyröläinen sankarivainaja

Lauri Erkkilä syntyi Isonkyrön Ufivilassa 1.5.1899. Hän kävi kansakoulun Valtaalan koulussa. Ida ja Niilo Hietasen arvostelun keskiarvo joulutodistuksessa v. 1912 on 8,5. Lukemisesta on 10, uskonnosta, luonnon-tiedosta, voimistelusta ja käsitöistä 9.

Lauri oli innokas metsämies. Hänellä oli metsästysaseita ja Humu-niminen koira. Laurin ehdottomuutta kuvaa seuraava tapahtuma. Syksyllä 1917 venäläiset tekivät kartoitustöitä Isossakyrössä. He kulkivat ratsain töissään. Laurin Humu-koira lähti venäläisten mukaan. "Kunnon koira ei lähde vieraitten mukaan", sanoi Lauri, ja ampui koiransa.

Koska Lauri Erkkilä oli suojeluskuntalainen, hän lähti mukaan kun Isostakyröstä ja Ylistarosta koottiin junalasti miehiä vartioimaan Kuopioon sijoitettuja Suomen pankin kulta- ja rahavaroja. Lauri Erkkilä ja Matti Soini keskustelivat junassa Kuopioon mennessä: "Näin täs ny mennähän, kuinkahan takaasin tullahan." Lauri tuli arkussa.

5.12.1918 käydyssä taistelussa Kuopion Kotkankallioilla isokyröläinen Aleksanteri Tulisalo haavoittui vatsaan ja jäi välimaastoon, jossa hän valitti. Iltayöstä Lauri Erkkilä sanoi: "En kestä kuulla valitusta, haen Aleksanterin pois." Tarkka-ampuja ampui Laurin kolmikerroksisen talon ikkunasta. Ampumapaikka todet-

Lauri Erkkilä.

Valtaalan kansakoululaiset v. 1910 opettajiensa Ida ja Niilo Hietasen kanssa. Lauri Erkkilä Niilo Hietasen yläpuolella.

*Lauri Erkkilän seppelenuhoissa ovat tekstit:
"Kaaduit eestä aatteen suuren, nouse kunniaan ja
kirkkauteen." Y N S (Ylipään nuorisoseura) kotiopinto
tovereilta.*

*"Isänmaan vapauden ja laillisen yhteiskuntajärjestyk-
sen puolesta Kuopiossa kaatuneille pohjalaisille sankar-
eille." Kuopion kaupunki.*

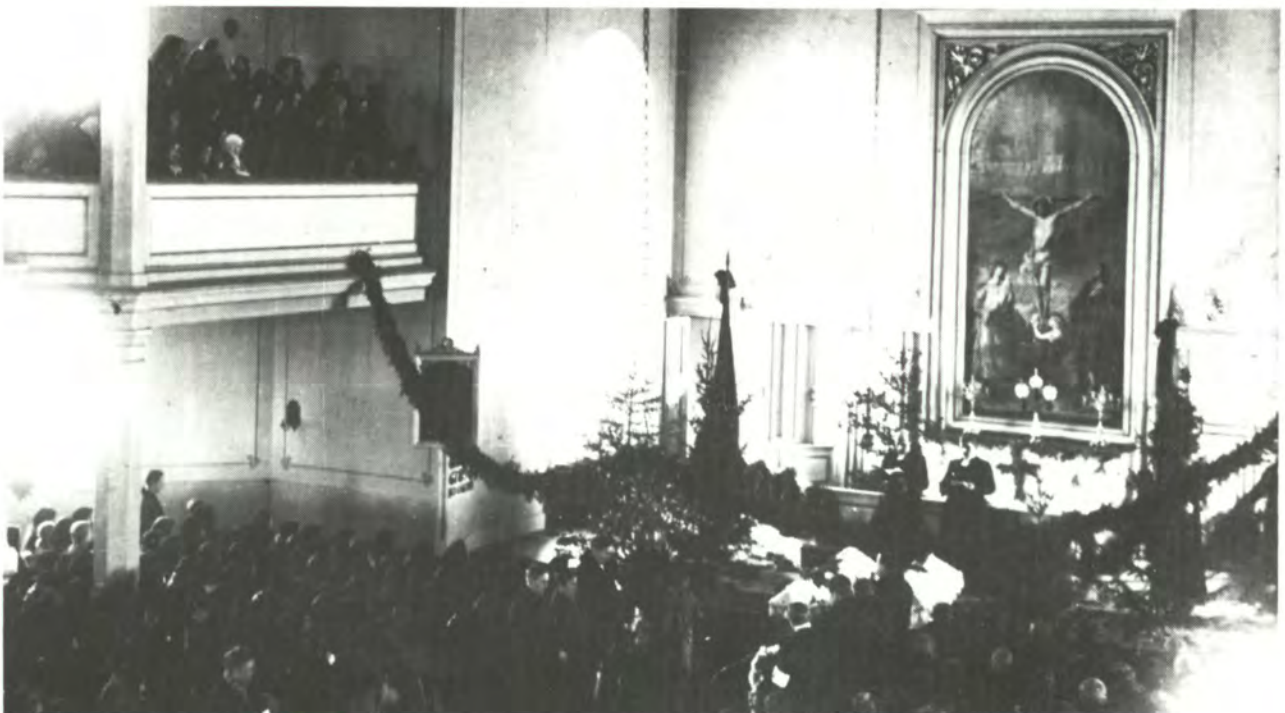
tiin myöhemmin. Luoti tuli edestäpäin, lävisti taskussa olleen tupakka-askin ja osui suoraan sydämeen. Lauri ei itse polttanut, askista oli yksi tupakka pois. Hän oli tarjonnut sen jollekin. Laurilla oli uusi pomppu päällä. Rintamukseen tuli vain pieni reikä, mutta selkään suuri aukko luodin poistumiskohtaan.

Lauri Erkkilä oli ensimmäinen isokyröläinen Vapaussodassa kaatunut. Aleksanteri Tulisalo kuoli seuraavana päivänä haavoihinsa, siis 6.2.1918.

Kuopio tuli vallatuksi 8.2.1918. Isokyröläisten koti-

matka kesti vuorokauden. Kotona oltiin 11.2.1918. Isokyröläiset toivat mukanaan kaksi valkoisiin arkkuihin laitettua sankarivainajaa. Arkkujen päissä oli hopealaattoihin kaiverrettuna kuolinpäivät sekä nimet: Lauri Erkkilä ja Aleksanteri Tulisalo.

Tietolähteet: Eino Erkkilän kertomus 11.8.1992 veljensä kaatumisesta.
H.P. Virtanen Isokyröläiset vapaussodassa.

Ensimmäiset sankarihautajaiset Isonkyrön kirkossa 14.2.1918. Silloin siunattiin 5.2.1918 kaatunut Lauri Erkkilä ja 6.2.1918 haavoihinsa menehtynyt Aleksanteri Tulisalo.

Syyskuinen vierailumatka Viroon

Saimme viime joulun alla kutsun Härmän kuntokeskukseen veteraanilomalle kahdeksi viikoksi. Sinne oli myös tullut kuntoutukseen Virosta veteraaneja, jotka olivat vapaaehtoisesti lähteneet sodan aikana puolustamaan maamme itsenäisyyttä. Tutustuimme lähemmin kolmen veteraanin kanssa, ja vaihdoimme osotteita. Tammikuussa tuli sitten kirje eräältä veteraanilta, että saisiko hän tulla Suomeen meille kyläilemään. Lähetimme kutsun ja Jaanus Rondoja sitten tuli meille ja oli neljä vuorokautta. Hän on kuoroihmisiä, ja osasi aika lailla puhua suomea.

Hän oli jo muutaman kerran käynyt Suomessa lauluoron kanssa. Hän kutsui sitten meitä joskus vierailemaan Eestiin.

Vaasan karjalaiset oli kutsuttu Viron Pärnuun vieraaksi 11.—15.9.1992, ja meillä oli tilaisuus päästä heidän mukanaan Viroon. Niinpä laitoimme Jaanukselle kortin tulostamme ja hän olikin meitä Tallinnan satamassa vastassa. Menimme Vaasan postilinjurilla Pärnuun Hotelli Emmiin, joka oli majoituspaikkamme.

Seuraavana aamuna lähdimme paikallisella bussilla matkalle Vendra Aleniin tapaamaan Paul Pärtteli nimistä veteraania, Vaasan karjalaisten jäädessä Pärnuun. Paulia emme tavanneet, hän oli joutunut sairaalaan emmekä löytäneet häntä sieltäkään. Ystävällisen paikallisen poliisin opastuksella pääsimme Paulin tyttären kotiin, jonne saimme jättää tuliaisemme. Siellä kahvit ja voileivät syötyämme, palasimme takaisin Hotelli Emmiin. Jaanus oli meidän oppaanamme koko ajan, myös vanhempi poika oli mukana ja hän poikkesi Latviassa Riikassa asti.

Seuraavana aamuna varhain lähdimme bussilla kohti Võrun kaupunkia, jossa asui tuttu veteraani Elmar Voitka perheineen. Ystävällinen oli vastaanotto Elma-

rin kodissa, olimme heillä yötäkin. Elmarin veli kuljetti meitä pikkuautolla Viron korkeimmalle näköalapaikalle Munamäkeen, josta oli mahtavat näköalat aina Venäjän maalle asti. — Sitten vielä poikkesimme 13 hehtaarin suuruisella luonnonpuisto alueella, jossa kasvoi kaikenlaisia omenapuita ja muita hyöty- ja koristepuita ja pensaita. Tämä puisto oli saman suvun hoidossa jo yhdeksännessä sukupolvessa. Saimme mukaamme hyviä omenoitakin matkaevääksi.

Seuraavana aamuna varhain lähdimme paikallisella bussilla matkalle Tallinnaan päin Jaanus Randojan kotiin Vaida Harjun maahan. Eestissä olivat linja-automatkat halpoja. 50 km maksoi noin 10 mk suomen rahaa. Jaanuksen kanssa kävimme Tallinnassa ostoksilla ja yövyimme hänen kodissaan. Meitä pidettiin, kun piispaa pappilassa Jaanuksenkin perheen parissa. Joka paikasta muistettiin meitä lahjapakettillakin.

Viidennentoistapäivän aamuna lähti Jaanus vaimonsa kanssa saattamaan meitä Tallinnaan satamaan laivalle jossa taas liityimme Vaasan karjalaisten porukkaan kotimatkalle.

Näin me saimme nähdä pitkän kierroksen kaunista ja hedelmällistä Viron maata. Omenapuitakin kasvaa teiden varsilla ja lähes jokaisen puutarhassa on luumuja omenapuita, sekä pieniä kasvihuoneita tomaatti- ja kurkkuviljelyksineen. Myös muita erilaisia koristepuita kasvoi paljon.

On ihanaa omistaa hyviä ystäviä näin kansainvälisesti. Onhan Eesti meidän veljeskansamme. Ylhäältäkin oltiin meidän matkallemme suosiollisia, kun annettiin meille aurinkoinen, kaunis lämmin ilma.

Kiitollisena matkaa muistellen.

Aune Kaksonen

Aherrus:

*Nyt pyydetään tähtösiltä hyvää,
ajan juoksulle Kyröönmaan.
Alkais pyöriä pyörät, luistaa suksi,
Joulukin uusiutua muistetuksi.*

*Arkinen työ ja aherrus,
ei meille riitä aina.
Lahjan kun saimme kerran,
säilyköön sydämissä, oli taivaan Herran.*

*Huolet arkipäivästä näin,
juhlaksi kynttilät keventäisi vaivat.
Keltä turva? Käsi pienoinen,
Joulun rauha, kuulukoon maailmalle.*

Tapani Kontsas

Pohjolan reuna:

*Kunnioitus maallemme, seitsemänkymmentäviisi,
ajan kaarta hiipunut hiljaa.
Noussut uomista synnyinmaa,
siniristi, kansaamme kannustaa.*

*Ollut aina jaksoja murhemieleen,
särvin ja leipä kirvovi kielen.
Sisun kanssa ja pohjolan reuna,
helmat heiluvat neitomme sen.*

*Uskomme luja, älä koskaan vihaa,
hengitä mieli, lämmittää kotiliesi.
Ennen ja nyt, rullat pyörimään laita,
apu oma, paras aina.*

*Viitoitettu on meille tiemme,
Iskien isketään, nousuun maamme.
Ilta ei vielä, kirkkaus päivän,
paasit ajallaan, muistoksi jäävät.*

Tapani Kontsas

Siellä ovat:

*Kotiseutu siinä sana,
paljon puhuttava,
murre sanat puhuttavat,
nuoruus muistot rakkahat.*

*Kielelliset tavut muut,
pulppuavat esiin suun,
unennäköä liekö kaikki,
peili kuvaa vanhetessa.*

*Kaikilla jotain sieltä,
nuoruustieltä kotikylän,
ihanuuret ihmeen moiset,
piha juoksut toiset.*

*Siellä ovat siellä pysyy,
joukkoon lähtee vain muistot,
monesta tuvasta torni tupruttaa,
savua maailmalle.*

*Tuota savua ei kiinni saa,
tytöt poijjat jalat pätkii,
uupumatta uurastettu kotikyläs,
maailmalla tehtävissä.*

*Sievästi kuin syksyn ruska,
varisee tuo muistin tuska,
lämmön tuopi sieltä tuulet,
porraskiveltä, paljon luulen.*

*Oltu taasen muistoissa,
kesä kaunis väistyy,
lehtien värit serät tärät,
mitä nuoruudesta näki?*

*Lyhentynyt kesän aika,
paimenessa ilman paitaa,
sirppi viukate oljen taittoi,
saa uutisleivän maistaa.*

Tapani Kontsas

Professori, kirjailija,
Kyröön oltermanni,
Ilmari Turja

K.J. Mielty:

”Itte Turjan” juuret Isossakyrössä

Turjalan talo Isonkyrön kunnan Tuuralan kylässä kuuluu niihin kyröläisiin kantataloihin, jotka ovat olleet asuttuina jo huomattavasti aikaisemmin, kun manttaalikirjamerkinnot vuodesta 1546 lähtien alkavat.

Turjan talon ensimmäinen tunnettu isäntä vuoden 1546 tilikirjojen mukaan on Esko Laurinpoika Turjalainen. Elleivät traagiset tapahtumat olisi vaikuttaneet asioiden luonnonmukaiseen kulkuun. Olisi professori Ilmari Turja viljellyt saman kantatilan mailla kuuluu Kyröön ruista yhtä väkevällä tavalla, kuin hän on viljellyt sanaa kirjallisuuden saralla.

Ilmari Turja on aina ottanut voimallisesti kantaa erilaisiin asioihin. Hän on geeniperintönä ja kasvatuksen johdosta saanut eteläpohjalaisen talonpojan oikeudenmukaisuuteen pyrkivän luonteenlaadun, jossa moraalinen ja juriidinen oikeuskäsitys ovat oikeassa, tasapainoisessa suhteessa keskenään. Tällaisella perussällöllä varustettu isäntämies on aina joutunut yhteisten asiain hoitajaksi. Mikäli Ilmari Turja olisi jäänyt kyröläiseksi talonpojaksi todellisuudessakin, eikä vain ihanteenaan. Hänestä olisi tullut esimerkillinen maanviljelijä, kuntansa johtomies ja kihlakunnanoikeuden lautamies.

Mikä oli sitten se tapahtuma, joka luonnonjärjestyksen sekoitti ja mitkä ovat Ilmari Turjan kyröläiset juuret?

Isonkyrön kunnan Ikolan kylässä on asuinpaikka, joka venäläisiltä jäi Napuen taistelun jälkeisellä Isonvihan ajalla 1714—1721 löytämättä ja siellä sijainneessa pappilan torpassa asuneet ihmiset säilyttivät henkensä.

Kun Isonkyrön kirkkoherra Nicolaus Aimelaus Uudenkaupungin rauhanteon 1721 jälkeen palasi Ruotsista takaisin Isonkyrön kirkkoherran tehtäviä hoitamaan. Risti hän tuon pappilan torpan nimeksi; Löytymätöin. Tämän jälkeen aina myös torppari sai nimekseen Löytymätöin.

Vuonna 1813 tuli Vaasasta Isonkyröön Alajärvellä 1782 syntynyt Erkki Jaakonpoika Sikilä. Hänen puolisonsa oli 13 päivänä elokuuta 1787 syntynyt Susanna Juhontytär Röndahl.

Aviopari ryhtyi tarmolla viljelemään Löytymättömän torpan maita pappilan torppareina. Avioliitosta syntyi neljä poikaa ja kaksi tyttäretä.

Heidän tyttärensä, 10.10.1821 syntynyt Hedvig Erkintytär Löytymätöin meni naimisiin Ylistarossa 13.7.1833 syntyneen Juho Matinpoika Mäkeläisen kanssa. He olivat seuraavat Löytymättömän torpan asujat. Juho käytti aluksi nimeä Löytymätöin, mutta muutti sen myöhemmin muotoon Löytymäki.

Juho Löytymäki oli tarmokas maanviljelijä. Sen lisäksi, että pappilaan piti torpan taksvärkinä tehdä kolme mies- ja hevospäivää viikossa, kesät talvet. Juha viljeli Löytymättömän torpan maita esimerkillisellä

tavalla ja raivasi pappilan maan viereen uudismaan, jota moni kadehtien katseli. Kirkkoherra Gustaf Durckman määräsi torpasta Juhan kannettavaksi niin suuren verokuorman, ettei siinä enää tullut kunnolla toimeen.

Juhan puoliso Hedvig Erkintytär, Ilmari Turjan isoäiti kuoli 26 päivänä tammikuuta 1885 ja hänen viimeinen leposijansa on Vanhan kirkon puistossa. Juha meni toiseen avioliittoon väkkärintyttären Maria Juhontytär Hjerppen kanssa. Maria oli syntynyt 18.11.1866 ja oli siten 33 vuotta Juhaa nuorempi. Kun Juha ja Hedvig Löytymäen lapset olivat muuttaneet pois kotoaan. Poika Jaakko Taneli oli mennyt Turjalaan vävyksi. Juha möi torppansa ja muutti uuden vaimonsa kanssa Amerikkaan vuonna 1890. Kun he sieltä vuonna 1894 palasivat, ostivat he tilan Honkajohelta ja muuttivat sinne.

Juha ja Hedvig Löytymäen poika Jaakko Taneli, joka oli syntynyt 21.3.1859 ja kuollut 8.2.1945, meni siis naimisiin Turjalan talon tyttären, Eveliina Hermannintytär Turjan kanssa, joka oli syntynyt 26.2.1861 ja kuollut 16.2.1921. He saivat puolet Turjalan talosta. Toisen puolen sai Juha Kiltillä mentyään naimisiin Turjalan toisen tyttären, Maria Matildan kanssa.

Molemmat Turjalan vävyt ottivat ajan tavan mukaan sukunimekseen Turja, talon mukaan. Maanmittari suoritti talon jakamisen. Arvalla ratkaistiin kumpi sai valita. Arpa lankesi Juhalle ja hän valitsi ylisen pään talosta. Näin samassa talossa asui isäntinä kaksi vävyä; Jaakko Turja ja Juha Turja.

Juha katui myöhemmin valintaansa, koska alinen pää Turjalaa menestyi hänen mielestään paremmin. Jaakko oli sitä mieltä, että Juha sai valita ja valitsi paremman pään.

Heidän välillään kyti alituinen riita kolmatta vuosikymmentä, kunnes patoutuma johti traagiseen tapahtumaan, Juhan iskiessä Jaakkoa useaan kertaan puukolla. Molemmat vietiin Vaasaan, Juha vankilaan ja Jaakko sairaalaan. Jaakko selvisi hengissä ja oli vuoden kuluttua jalkeilla. Vuoden kuluttua pääsi myös Juha vankeudesta. Sillä aikaa olivat talon emännät; Turjalan sisarukset Eveliina ja Maria ratkaisseet asiointilaan parannuskeinon, toisen on muutettava pois.

Jaakko möi talonsa ja muutti perheensä kanssa Vaasaan kaupunkitalon pitäjäksi ja puutavarakauppi-aaksi. Tämä tapahtui 20.4.1905, jolloin heidän seitsemästä syntyneestä lapsestaan nuorin poikansa Kaarlo Ilmari oli neljän vuoden ikäinen.

Näin Ilmari Turjasta ei tullut kyröläistä talonpoikaa todellisuudessa. Osa hänestä on kuitenkin aina ollut kyröläinen isäntämies. Osittain se johtuu hänen vanhempiansa, Eveliina ja Jaakko Turjan maalaiselämää ihannoivasta asenteesta. He eivät oikein koskaan kotiutuneet kaupunkielämään, vaan ajatuksissaan elivät

Turjalan komea talopari Ilmari Turjan synnyimäellä Isonkyrön kunnan Tuuralan kylässä.

elämänsä loppuun saakka Turjalan pelloilla. Heidän viimeinen leposijansa onkin Isonkyrön mullissa uuden kirkon hautausmaalla.

Ilmari Turja on eräässä pakinassaan sanonut, että hänenkin mielikuvituksessaan Isostakyröstä kehittyi oikea ihanuusien ihmemaa. Ja siksi se vahvistuikin, kun siellä käyn. Täytyy tunnustaa, jatkaa Ilmari Turja, että siellä katoaa se levottomuus, joka ihmistä seuraa tällä ajallisella retkellä. Siellä on vain kaukainen piirto metsän rajana, paljon taivasta, rauha ja ajattomuus.

Ilmari Turjan juuret isänsä äidin kautta menevät Alajärvelle Siggilään ja Jutlaukkoseen. Äitinsä Eveliina Turjan kautta sukulaisuussuhteet ovat yhteydessä monien kyröläisten ja ylistarolaisten kantasukujen kanssa.

Esivanhempien luettelossa esiintyy ainakin seuraavien sukujen edustajia; Hiipakka, Vaismaa, Kontsas, Backman-Pakkala, Kleemola, Turppa, Heiska, Soini, Nuuja, Saaripää-Saaro. Nyrhinen, Viitala, Konttas, Mäkeläinen, Plökki.

Esivanhempien, vanhempien ja omien sisarusten jälkeläisiä on jo sitten tuhatmäärin. Tunnettujen kyröläisten kantasukujen; Laurilan, Hoppalan, Taanosen, Kilttilän, Korvolan, Ollilan, Perttilän, Knaapilan, Monosen, Mieltyn, Pakkalan, Rengon, Wargelinin, Heikkilän ym. edustajia.

Turjan eräät esivanhemmat ovat Juha Juhanpoika Heiska Ylistaron Heikkolasta, jonka puoliso on Elisabeth Esantytär Peldan Ilmajoelta. Hänen isoäitinsä Aune Mikintytär Ilkan isoisä on kuuluisa nuijapäällikkö Jaakko Pentinpoika Ilkka. Kun tarkastellaan eri henkilöiden keskinäisiä polveutumissuhteita, voidaan huomata, että vanhat kantasuvut ovat monella tavoin suorassa tai epäsuorassa sukulaisuusyhteydessä keskenään.

Ilmari Turja on usein vierailut ja oleskellut Hevonkoskella Taanosen talossa, jossa hänen vanhin sisaren-

sa Saima Sofia oli emäntänä sekä Sylvi Rengon luona, joka on Ilmarin veljen, Juha Jaakko Turjan tytär.

Viime sotien aikana Turjan koko perhe asui Hevonkosken Taanosessa sotaa paossa. Ilmarin puolisollla hammaslääkäri Salli Turjalla oli vastaanottotilat Sylvi ja Eino Rengon talossa.

Tämän suppean esitykseni perusteella voidaan todeta, että Ilmari Turjan juuret ovat vahvasti kyröläisessä maaperässä. Juurensa hän on myös aina tunnustanut ja osa hänestä on aina ollut kyröläinen talonpoika. Hän on jatkuvalla omalla julkisella esiintymisellä, kirjoituksilla, puheilla ja muilla toiminnoilla luonut myönteistä kuvaa Isonkyrön kunnasta ja kuntalaisista. Kiittollisuuden osoituksena siitä, on Isonkyrön kunnanhallitus antanut Ilmari Turjalle vuonna 1984 perustamansa KYRÖÖN OLTERMANNI-nimityksen.

Helsingissä perustettiin 8 päivänä toukokuuta 1992 Ilmari Turjan seura. Lupa perustamiseen saatiin professori Ilmari Turjan täyttäessä 90 vuotta 28.10.1991. Aloitteen teki isokyröläisten lähetystö.

Perustamislupaa antaessaan ”Itte Turja” sanoi jäsenyydestä; ”Kautta maan ja kaikille jotka haluaa...”

Ilmari Turjan sanataiteen ystäväillä ja hänen elämäntyöstään kiinnostuneilla tutkijoilla ja yhteisöillä sekä sukulaisilla on tilaisuus liittyä seuran jäseneksi.

Vuosijäsenmaksu on 100 markkaa, ainaisjäsenmaksu 1000 markkaa. Pankkiosoite on KOP-Länsi-Pasila 145 430-43235. Seuran taloutta hoitaa Kordelinin säätiön kirjanpitäjä Kaarina Elomaa. Jäsenmaksun suorittaneille ja osoitteensa ilmoittaneille lähetetään Ilmari Turjan Ex librikseen perustuva jäsenkortti kirjessä.

Talollinen, isäntänä 1612—1646
Sigfrid Matinpoika Turppa

Talollinen, isäntänä 1646—1678
Lauri Sigfridinpoika Turppa

Lautamies, talollinen 1678—1700
Lauri Laurinpoika Turppa

Talollinen, isäntänä 1700—1726
Matti Laurinpoika Turppa

Talollinen
Susanna Matintytär Turppa. Joutui venäläisten vangiksi 1714, pääsivät karkaamaan sisarensa Liisan kanssa ja tulivat takaisin kotiinsa.

P:so Juho Filipinpoika Kleemola s. 1703, k. 20.9.1775

Talollinen
Matti Juhanpoika Turppa s. 25.8.1725, k. 22.2.1799

P:so Liisa Juhantytär Heiska s. 10.10.1730, k. 3.9.1809

Talollinen
Juha Matinpoika Turppa s. 1.2.1752, k. 5.5.1809

P:so Liisa Matintytär Soini s. 2.10.1760, k. 11.3.1836

Talollinen
Susanna Juhantytär Turppa s. 22.11.1789, k.

P:so Matti Jaakonpoika Nuuja, Saari, Saaripään talon isäntä s. 8.10.1794, k.

Talollinen
Herman Matinpoika Turja, alkuaan Saari s. 14.10.1825, k. 21.8.1911

P:so Susanna Jaakontytär Nyrhinen s. 10.6.1823, k. 13.12.1897

Talollinen
Eveliina Hermannintytär Turja s. 26.2.1861, k. 16.2.1921

Talollinen, Alajärven Kurejoella Matti Siggilä

Talollinen, Alajärven Kurejoella Matti Matinpoika Siggilä

Talollinen, Alajärven Kurejoella
Erkki Matinpoika Siggilä

P:so Liisa Juhontytär Jutlaukkonen

Talollinen, Alajärvellä Jaakko Erkinpoika Siggilä s. 14.8.1762, k.

I:nen p:so Maria Simontytär s. 3.3.1764, k.

Torppari, Isonkyrön pappilan torppa Löytymätöin, Mariedahl 6, Ikola

Erkki Jaakonpoika Sikilä eli Löytymätöin s. 22.12.1782 Alajärvellä

P:so Susanna Juhontytär Röndahl s. 13.8.1787

Torpparin tytär Hedvig Erkintytär Löytymätöin s. 10.10.1821 Isossakyrössä, k. 26.4.1885 Isossakyrössä

P:so Torppari, Mariedahl 6 Juho Matinpoika Mäkeläinen, Löytymätöin, Löytymäki, s. 13.7.1833 Ylistarossa, k.

Talollinen, liikemies Jaakko Taneli Juhonpoika Löytymäki, Turja s. 21.3.1859 Isossakyrössä, k. 8.2.1945 Vaasassa

P:so Talollisen tytär Eveliina Hermannintytär Turja s. 26.2.1861 Isossakyrössä, k. 16.2.1921 Vaasassa

Professori, kirjailija, Kyröön Oltermanni Kaarlo Ilmari Turja s. 28.10.1901 Isossakyrössä, k.

P:so Hammaslääkäri Salli Katariina Alanen s. 11.8.1904 Orivedellä, k.

Talollinen
Matti Hiipakka, Ylistaron Hiipakan talo isäntä 1500-luvulla

Juha Martinpoika Hiipakka oli Hiipakan talon isäntä ainakin jo vuonna 1546

Talollinen
Antti Juhanpoika Hiipakka oli Hiipakan isäntänä 1558—1596

Lautamies 1607, talollinen

Antti Antinpoika Hiipakka/Vaismaa

P:so Tuomas Erkinpoika Vaismaan tytär

Pentti Antinpoika Vaismaa/Kleemola
Lehmäjoen Kleemolan isäntä

Filip Pentinpoika Kleemola
Lehmäjoen Kleemolan isäntä

Filip Filipinpoika Kleemola Lehmäjoen Kleemolan isäntä 1700—1714. Venäläiset polttivat hänet elävänä Napuen taistelun jälkeen vuonna 1714.

Juho Filipinpoika Kleemola/Turppa s. 1703,
k. 2.9.1775

P:so Susanna Matintytär Turppa s. 1701,
k. 5.1.1764

Turppalan kaikki viisi lasta joutui venäläisten vangiksi Napuen taistelun jälkeen. Tyttäret Susanna ja Liisa pääsivät karkaamaan ja kauan harhailtuaan palasivat kotiinsa. Kerrotaan, että Raudun pappi olisi heidät ohjannut kotimatkalle.

Jaakko Pentinpoika Ilkka, oli isänsä Pentti Jaakonpoika Ilkan jälkeen Ilmajoen Ilkkalan isäntänä 1585—1597. Hänet mestattiin Isonkyrön Vanhan Kirkon luona olevalla Kontsaansaarella viiden muun Isossakyrössä vangittuina olleiden nuijapäälkiköiden kanssa tammikuun lopulla 1597. Mestauksen jälkeen ruumiit toimitettiin kukin kotipitäjiinsä toimitettaviksi teilypyörien päälle.

Mikki Jaakonpoika Ilkka, s. noin 1567. Oli isänsä jälkeen Ilmajoen Ilkkalan talon isäntä 1598—1642.

II:nen p:so Petronella Joosepintytär Seppilä, s. noin 1593.

Aune Mikintytär Ilkka, s., k. 1696

P:so Valentin Hannunpoika Peltoniemi, vuodesta 1650 isänsä jälkeen Ilmajoen nimismies ja Peltoniemen talon isäntä, myöhemmin myös majatalon pitäjä. K. Ilmajoella 1689.

Esa Valentinpoika Peldan (Peltoniemi), s. noin 1659 Ilmajoella, tuli isänsä kuoltua Ilmajoen nimismieheksi, Peltoniemen isännäksi ja majatalon pitäjäksi.

P:so Priitta Yrjänäntytär Seppälä, s. 7.10.1664, k. 7.3.1745 Ilmajoella.

Elisabet Esantytär Peldan, s. 1697 Ilmajoella, k. Isossakyrössä, nykyisessä Ylistarossa 10.2.1761.

P:so Juha Juhanpoika Heiska, s. 1962. Oli isonvihan ajasta alkaen isäntänä kotitalossaan Heiskalassa Heikkolan kylässä. Kuudennusmies, k. 19.11.1756.

Liisa Juhontytär Heiska, s. 10.10.1730 Ylistaro, k. 3.9.1809 Isokyrö.

P:so Matti Juhonpoika Turppa, Turppalan talon isäntä, s. 25.8.1725 Isokyrö, k. 22.2.1799 Isokyrö.

Juha Matinpoika Turppa, Turppalan talon isäntä, s. 1.2.1752 Isokyrö, k. 5.5.1809 Isokyrö

P:so Liisa Matintytär Soini, s. 2.10.1760 Isokyrö, k. 11.3.1836 Isok.

Susanna Juhontytär Turppa, s. 22.11.1789, k.

P:so Saari Nuuja Matti Jaakonpoika, s. 8.10.1794 Isokyrö, k.

Saari Turja Herman Matinpoika, s. 14.10.1825, k. 21.8.1911.

P:so Nyrhinen, Susanna Jaakontytär, s. 10.6.1823, k. 13.12.1897.

Turja Eveliina Hermannintytär, s. 26.2.1861, k. 16.2.1921

P:so Löytymäki Turja Jaakko Taneli Juhonpoika, s. 21.3.1859, k. 8.2.1945.

Turja Kaarlo Ilmari, s. 28.10.1901 Isossakyrössä

P:so Alanen Salli Katariina, s. 11.8.1904 Orivedellä.

Hyvä lohi- ja torsovuosi Isossakyrössä

Lama patisti säästöihin, väkeä tuli lisää

Lihavien vuosien jälkeen alkanut lamakausi tuntui Isossakyrössäkin monin tavoin vuonna 1992. Työttömyys lisääntyi, verotulot pienenevät ja yhä enemmän käytiin keskustelua siitä, kuinka pienentynyt kakku tulisi jakaa.

Lama löi leimansa myös kunnalliseen päätöksentekoon. Enää ei puhuttukaan uusista palveluista vaan päinvastoin jouduttiin kyseenalaistamaan vanhatkin. Kunnan henkilöstön määrä joutui sekin tarkkaan syyniin.

Kunnanhallitus sai valmiiksi heinäkuussa oman säästöohjelmansa. Listalta löytyi toista sataa säästökohdetta ja lautakunnat saivat tehtäväkseen valmistella käytännön toimet.

Eniten keskustelua herätti aikomus lakkauttaa Pysäkin ja Tuuralan kaksiopettajaiset koulut. Kyläläiset eivät purematta nielleet säästöiksi esitettyjä markkamääriä. Lopullinen päätös asiasta tehtänee vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Kahvin hörppimiselle toppi

Säästötarve poiki myös erilaisia maksujen korotuksia, muun muassa vesimaksut nousivat. Valtuutetutkin tinkivät saavutetuista eduistaan: kahvinjuonti päätettiin lopettaa valtuuston kokouksissa. Näin säästettiin 1200 markkaa kerralta kahvirahoja ja lisäksi kokouksen venymisestä aiheutuvat kulut.

Ei niin keinoa, ettei jotain hyvääkin. Tiukentunut talous on muuttanut suhtautumista kuntien väliseen yhteistyöhön.

Fraaseista on päästy tekoihin. Isonkyrön elinkeinoasiamies ryhtyi syyskuun alusta hoitamaan myös vi-

Isossakyrössä koulutettiin uusia maatalouslommittajia. Kurssiin sisältyi runsaasti käytännön harjoittelua. Irma Truempler harjoitteli Salon navetassa.

Ylistaron kirjastoauto on pysähtynyt kesäkuun alusta lähtien kerran kuukaudessa Orisbergissä. Marjut Lehtonen ja H.P. Virtanen ehtivät testata palvelun jo ensimmäisellä kerralla.

Vettä ei tullut alkukesästä itkemälläkään. Vilja kitui ja heinä kasvoi huonosti. Keijo Hissa tutkii kasvuston kuntoa.

Jenny Untamala edusti Isoakyröä juhannustyttökisassa. Myöhemmin kesällä Jenny valittiin oman kunnan markkinamissiksi.

ransijaisuutta Vähässäkyrössä. Tarvittavat päätökset tehtiin kummassakin kunnassa nopeasti.

Lukioasiaankin suhtaudutaan nyt ennakkoluulottomammin kuin ennen. Kyröt ovat yhdessä asettaneet työryhmän selvittämään mahdollisuuksia perustaa yhteinen lukio Tervajoelle.

Rivitaloja Peippooseen

Lomautukset ja irtisanomiset koskettivat vuoden mittaan yhä useampaa isokyröläisperhettä. Isossakyrössä oli lokakuun lopussa kaikkiaan 358 työtöntä, kun vastaavaan aikaan vuonna 1991 oli ilman työtä 138 henkilöä.

Kaikki tilastot eivät suinkaan olleet yhtä synkkiä. Isonkyrön väkiluku nousi vuoden mittaan edelleen. Lokakuussa isokyröläisiä oli 5417 eli 25 enemmän kuin vuodenvaihteessa.

Osa kasvusta voidaan laittaa sen tiliin, että muutama viime vuonna kuntaan on rakennettu runsaasti uusia vuokra-asuntoja. Tänä vuonna Peippoosen alue sai ensimmäiset vuokratrivitalonsa, joissa on yhteensä 19 asuntoa.

Uusia asuntoalueitakin kaavoitettiin. Taipaleen alue sai vuosien valmistelun jälkeen kaavan, myös Peippoosen alueen laajentamisesta päätettiin, Ulvisen alueelle joen pohjoispuolelle palstoitettiin viisi omakotitonttia Kyrönjoen varteen.

Plantoolin halli hetken tyhjillään

Isonkyrön elinkeinolautakunta tutki alkuvuodesta kunnan yritysilmastoa. Työ teetettiin Etelä-Pohjanmaan yrityspalvelukeskuksella.

Puolet yrittäjistä koki ilmaston myönteisenä ja arvioi sen parantuneen viime vuosina. Myös kritiikkiä yrittäjiltä tuli sen verran runsaasti, ettei trossaamiseen ole aihetta.

Yrittäjät näkivät selvänä puutteena erikoisliikkeiden vähyyden, erityisesti kaivattiin vaate- sekä rauta- ja varaosaliikkeitä. Asiakaspalvelussa nähtiin toivomisen varaa.

Cuoden mittaan Isonkyröön syntyi muutamia pieniä yrityksiä, vastaavasti jokunen hävisikin.

Matkailijoilla oli Vanhassa kirkossa tavallista enemmän nähtävää. Seurakunnan naistyöjohtokunta pystytti sakastiin kirkkotekstiilinäyttelyn kesän ajaksi.

Isonkyröön ruvettiin houkuttelemaan matkustavaisia Koukkaa ny pikkuseen -tauluilla.

Kevään kuuden ällän ylioppilas Kati Rintala sai Nummensalo-rahaston stipendin. Katin taidokas ylioppilasaine vakuutti stipendin myöntäjät.

Isonkyröläiset saavat uudet neuvolatilat. Neuvola rakennetaan hammashoitolan jatkeeksi.

Noin 40 ihmistä työllistäneen Plantoolin konkurssi oli alkuvuoden huono uutinen. Tilanne kääntyi kesäksi parempaan suuntaan, kun Plantool Unit ryhtyi heinäkuussa jatkamaan korkean teknologian erikoiskoneiden suunnittelua ja valmistusta samoissa tiloissa.

Työministeriön rahoittama Kyrönmaan Tietotaitohanke tarjosi yrityksille edelleen neuvontaa ja koulutusta. Osittain samoilla varoilla painatettiin myös kolmen kunnan yhteinen palveluhakemisto.

Isokyröläisyrittäjät järjestivät markkinat heinäkuun alussa. Hyvä sää ja markkinamyynjät houkuttelivat paikalle mukavasti väkeä, yrittäjäyhdistykselle tempaus tuotti jonkin verran voittoakin.

Vipinää Isoonkyröön toivat myös Pohjankyrön messut, jotka pesäpalloväki järjesti nyt yhdeksännen kerän. Kävijöitä oli yli kolme tuhatta.

Kädenväntöä isokyröläisittäin

Oman ambulanssin saaminen Isoonkyröön oli vuoden kestokeskustelunaiheita. Tilanne ei näyttänyt neuvotteluista huolimatta ratkeavan.

Loppujen lopuksi kuntainliitto päätyi sanomaan irti sairaankuljetussopimuksensa Laihian punaisen ristin kanssa. Nykyinen sopimus päättyy kahden vuoden päästä, jolloin asiaan palataan uudestaan.

Monesta uudesta asiasta käytiin vuoden mittaan isokyröläiseen tapaan kunnan kädenväntö. Esimerkiksi taiteilija Kari Ovaskan käsi- ja taideteollisuusopilaitokselle pystyttämä näyttely ei ollut kaikkien mie-

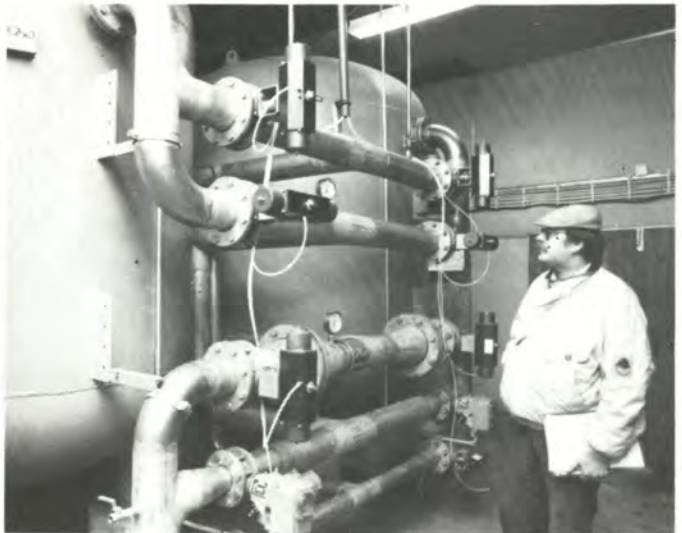
Tuula Henttu aloitti kesällä Lammastalo-hankkeen työntekijänä.

Kyrönjoen rannoilla kuhisi kesällä 1992. Lohi liikkui ja kävi hyvin pyydyksiin.

Harvat nuoret saivat viime kesänä kesätöitä. Isoonkyrön kunta järjesti nuorille työleirin. Osa porukasta maalasi nuorisoklubin tiloja.

Ruskeasta vedestä on pyristelty eroon Isossakyrössä. Tammikuussa saatiin Kokkokankaan pumppaamon remontti valmiiksi. Taisto Taipale kertoi painesuodattimien vievän vedestä raudan ja vähentävän happamuutta.

leen.

Joka tapauksessa maaherra Tom Westergård kävi avaamassa näyttelyn kesäkuun alussa, esillä oli Ovaskan veistosten lisäksi Osmo Nissisen grafiikkaa ja professori Armas Hutrénin töitä.

Myöskin keväällä aloitettua Lammastalohanketta vastaan kuului yksittäisiä soraääniä, vaikka luvassa oli rahoitusta sisäasiainministeriöltä.

Hanke on kuitenkin edennyt syksyn mittaan ja joulukuun avautuvat Kotiseututalon yläkerrassa villatuotteiden ja muun kotiteollisuustavaran näyttely- ja myymälätilat.

Kuuma ja kuiva kesä

Kesä 1992 muistetaan pitkistä kuumista ja kuivista jaksoistaan. Viljelijät odottelivat epätoivoisina sadetta, jota sitten syksyllä korjuuajkaan saatiinkin koko kesän edestä.

Kyrönjoesta tuli tänä vuonna varsinainen lohijoki. Kalastuspiiriltä saadiin varoin jokeen istutettiin kaikkiaan 2000 kiloa ongittavan kokoista kirjolohta ja ryntäys jokivarteen alkoi.

Kesän mittaan vasarat paukkuivat Valtaalan koulun työmaalla. Kaikkiaan 78 oppilasta opettajineen ja keittäjineen pääsi aloittamaan syyslukukautensa laajennuksessa ja uudistetussa koulussaan.

Isonkyrön hammashoitolan jatkeeksi alkoivat nousta neuvolatilat, jotka valmistunevat vielä tämän vuoden puolella. Myös Lehmjoen neuvola palvelee kyläläisiä entistä suuremmissa tiloissa.

Orismalalaisten vireys noteerattiin syksyllä muualakin kuin omassa kunnassa. Kylä pääsi yhtenä viiden joukossa mukaan lääninhallituksen kylähankkeeseen.

Isonkyrön kunta ja seurakunta pitivät yhdessä tiedotustilaisuuden uusille isokyröläisille. Kerhotädit Hilka ja Pirkko huolehtivat lapsista sillä aikaa kun vanhemmille kerrottiin palveluista.

Lehmäjoen neuvola sai lisää tilaa helmikuussa.

Veteraanipäivän juhlassa luovutettiin yli 80 kotirintamanaisen mitalia. Samana päivänä paljastettiin sotiin lähteineiden muistomerkki.

Isonkyrön yritysilmastosta on tutkittua tietoa. Yhteen-
vetoa plaraavat elinkeinoasiamies Aila Kumentola ja
Markku Hakuli Etelä-Pohjanmaan yrityspalvelukes-
kuksesta.

Tusina uusia valtuutettuja

Vaalivuosi toi kunnalliseen päätöksentekoon omia jännitteitään. Lokakuuisissa vaaleissa isokyröläiset antoivat kaikkiaan 3 080 ääntä. Äänestysprosentti oli noin 75, jonkin verran matalampi kuin neljä vuotta sitten.

Vuoden alusta isokyröläisten asioista on päättämässä 12 uutta valtuutettua. Voimasuhteet muuttuivat jonkin verran. Vasemmistoliitto ja kristilliset säilyttivät yhden paikkansa ja sosiaalidemokraatit saivat edelleen neljä valtuutettua. Kokoomus menetti yhden paikan ja keskusta sai vastaavasti yhden lisää.

Lautakuntapaikkojen jako ei sekään suju enää vanhalla reseptillä. Hallinnon uudistus karsi lautakunnista puolet pois.

Seurakuntataloa laajennetaan

Taloudellinen taantuma tuntui myös Isonkyrön seurakunnan taloudessa. Johtokunnat saivat tehtäväkseen nipistää ensi vuoden toimintamäärärahoistaan 20 prosenttia. Veroäyrin hinnan korotuksesta apua ei etsitty, kirkollisveroa maksetaan edelleen 1,75 pennin mukaan.

Jo aiemmin sivuun laitettujen varojen turvin seurakunta aloitti seurakuntatalon laajennuksen ja korjauksen elokuussa.

Raamatun 350-vuotisjuhlan kunniaksi myös Isossa-kyrössä järjestettiin suuri raamattuvisa. Visaan lähti 39 kolmihenkiä joukkuetta eli enemmän kuin missään muualla.

Seurakunnan naistyöjohtokunta laittoi Vanhan kirkon sakastiin kesäkuukausien ajaksi vanhojen kirkkoteistiilien näyttelyyn.

Isonkyrön helluntaiseurakunta täytti marraskuussa 60 vuotta. Seurakunnassa on 100 jäsentä, toimivia paljon enemmän, koska mukana ollaan perheittäin.

Aila Kumentola, Pirkko Viljanmaa ja Kari Ovaska valmistelivat kesänäyttelyä, joka avattiin kesäkuun alussa.

Kotiseutuyhdistys tarvitsi olkia saunan, ladon ja riien katolle. Sitä varten järjestettiin rukiinleikkuukokki.

Valtaalan koulun väki aloitti lukuvuoden kätevissä ja kauniissa tiloissa. Oppilaita koulussa on kaikkiaan 78.

Tuuralan ja Pysäkin koulupiiriläiset kutsuivat päättäjiä keskustelutilaisuuteen kahteen otteeseen. Kyläkoulujen lakkauttamista ei sulateta kummallakaan kylällä.

KOLARIKORJAAMO-AUTOMAALAAMO

autokorjaamo
Mäkipaja Oy

ISOKYRÖ puh 964-471 3701

**KAIVINKONE
URAKOINTI
P. KUJALA KY**

Isokyrö puh. 471 3263, 949/365 663

Kuljetus omalla lavetilla

kaikkia maanrakennusalan töitä.

**Rakennusliike
MARTTI HUHTAMÄKI**

61500 Isokyrö, puh. 964-471 3455

- RAKENNUSURAKOINTIA
- ASUNTOTUOTANTOA

K Y R E K A

**KYRÖNMAAN
ERIKOISKALUSTE KY**

66440 TERVAJOKI, PUH. 961-785 611

HALPA-ANTTI

Palvelemme
ma-pe 10-18
la 9-14

Rantatie 34
61500 ISOKYRÖ
Puh. 964-471 3696

MUNKIN KAUPPA

JA KASVIHUONE
66440 TERVAJOKI Puh. 961-478 5088

Hyvää Joulua
**POHJANKYRÖN
AUTO KY**

puh. 964-471 3720 61500 ISOKYRÖ

KODINKONEHUOLTO Ky

Lastenkodinkatu 10

**VAASA
klo 9—17**

Puh.	174 513	174 505
kotiin	762 450	tai 169 179

**Kuvaukset ja alan tarvikkeet
Valokuvaus**

K.J. Mielty Ky

Isokyrö - puh. 964-471 3248

Aloita kivitalon
suunnittelu yhdessä
ammattilaisen kanssa

**Lakeuden
Betoni Oy**

Hakalankuja 2, 66440 ISOKYRÖ, Puh. 694-471 3399

**LYMFA JA HIERONTAHOIDOT
KUNTOHOITAJA JA LYMFATERAPEUTTI**

TEIJO NURMILAHTI

Lahjakortit saatavana, puh. 478 5334 Tervajoki

**TERVAJOEN
KELLO**

ARVI KUJALA Puh. 478 5117

*Joulurauhaa ja
Hyvää Uutta Vuotta!*

Valmet- ja MF-traktorien
huollot

KORJAAMO

Heikki Maunuksela Ky

61550 ORISMALA, Valtaala ☎ 964-472 4556.

*Hyvää Joulua
Onnellista Uutta Vuotta*

KANSALLISPANKKI
KYRÖNMAA

**Johan on
tehtaanmyymälä!**

*Johan-puutulppaanissa
yhdistyy käden taito
ja kukan kauneus.*

**Poimi omasi edullisesti
tehtaanmyymälästä!**

*Monipuolinen tuotevalikoima
Puutulppaanit ja muut puukukat
leikki-, lahja- ja keittiötuotteet
H-laatu edullisesti!*

**Uusi kukka-
roystävällinen
nähtävyys
sinisellä tiellä!**

*Avoimna:
Ark. ... 9-17
La 9-14
tai sopimuksen mukaan*

JOHAN

LAHJAKSI RITAALASTA

(ent. Osuuskauppa)

Keinuhevokset, keinut, puuautot,
pitäjäkellot, ym. puutuotteita.

Tervetuloa tutustumaan

Keijo Raatikainen
puh. Ritaala 478 5408
koti 478 5372

Raimo Hakala Ky

Kalkinlevityspalvelu

puh. 964-472 4120, autoon 949-266 476

ISONKYRÖN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS

ISOKYRÖ puh. 964-471 3467,
VÄHÄKYRÖ puh. 961-478 4598

ISOSSAKYRÖSSÄ

- ★ FYSIKAALISET HOIDOT
- ★ HIERONTA
- ★ KUNTOSALI JA ULKOUIMA-
ALLAS VUOKRATTAVISSA
PIENRYHMILLE, YKSITYISKÄYTTÖÖN.
(myös erikseen)

VÄHÄSSÄKYRÖSSÄ

- ★ FYSIKAALISET HOIDOT
- ★ HIERONTA

- ★ SISÄUIMA-ALLAS JA UUTENA KUN-
TOSALI VUOKRATTAVISSA PIEN-
RYHMILLE YKSITYISKÄYTTÖÖN.
(myös erikseen)

*Hyvää Joulua
ja Onnea Vuodelle
1993*

KYRÖNTORI

ISOKYRÖ
☎ 471 4100

**ONNISTUNUT REMONTTI ALKAA
ERIKOISLIIKKEESTÄ.
KYRÖNMAALLA TEITÄ NEUVOO
JA PALVELEE**

**KYRÖNMAAN
Tapetti ja Maalitarvike**

p. 961-478 5699 TERVAJOKI

POHJANKYRÖN

MAANRAKENNUS

61500 ISOKYRÖ puh. 964-471 3723, autop. 949-369 513

**LOUHINTAA, KAIVUA JA
KUNNALLISTEKNIikkaA**

- täytesora
- eristyshiekka
- kantavat kerrokset
- **salaojasora**
- tiesora 0-10 mm,
0-25 mm ja 0-40 mm
- **MYÖS KALLIOMURSKELAJIKKEET**
- 0-18 mm, 0-35 mm ja 0-65 mm
- 0-12 mm kalliomurske

Tilaukset osakkailta: Lasse Pollari puh. 471 3598 auto puh. 949-364 598; Martti Ristiluoma puh. 471 3355, 949-362 755; Jorma Ristiluoma puh. 471 3032, 949-261 032; Risto Kuutila puh. 471 3161, 949-266 234; Heikki Kujala puh. 472 4593, 94040/61643; Matti Kukila puh. 472 4674; Raimo Hakala puh. 472 4120, 949-266 476; Arvo Tarkkanen puh. 478 5080, 949-369 721; Paavo Kujala puh. 471 3263, 949-365 663.

ISONKYRÖN KULJETUS OY

Puh. 949 268 333

Kyrönhovi Ky

☎ 471 3479 Isokyrö

Hyvätuulisten
ihmisten seurustelu pub.

*Hyvää Joulua &
Onnelista Uutta Vuotta*

ISONKYRÖN RAVINTOLA LOUHI KY

Puh. 471 3411

KYRÖNMAAN JÄTEHUOLTO

ERKKI MULLOLA

Puh. 471 3435 Taksiautoon 949-261 435
Kuorma-auto 949-363 635

Rauhaisaa Joulumieltä ja Riemukasta Uutta Vuotta Asiakkaillemme !

Palvelemme Jouluna:

to 24.12. Vietämme Joulujuhlaa

pe 25.12. Vietämme Joulujuhlaa

la 26.12. 10.00—02.00

su 27.12. 12.00—23.00

Tervetuloa !

Kiitos kaikille asiakkaillemme luottamuksestanne kuluneena vuonna. Haluamme palvella teitä vieläkin paremmin **1993 Tapaamisiin**

GRILLI-KAHVIO
Sarjantti

ISONKYRÖ Puh. 964-471 3875

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 1993

Tervajoen Kiviveistämö Oy

puh. 961-478 5248

fax 961-478 5848

RADIO- JA TV-HUOLTO

sekä muu sähkölaitehuolto

KYRÖNMAAN ELEKTRONIIKKA

Juhani Kujala

Jussintie, 61500 ISOKYRÖ
Puh. 964-471 3491, autopuh. 9400-560 411

- **LELUT**
- **LAHJAT**

.....
Leenan Lelu ja Lahja

61500 ISOKYRÖ puh. 471 3737
66400 LAIHIA puh. 477 2150

KYRÖNMAAN OSUUSPANKKI

Valtuutettu Massey Ferguson huoltokorjaamo.

ESAN PAJA Ky

Lehmäjoki puh. 472 4340,
autoradiopuh. 949-363 834

*Hyvää Joulua
Onnea vuodelle 1993*

P. SAARI OY

ISOKYRÖ puh. 713 344

**ISONKYRÖN TILITieto
ALLI KOSKINEN**

Puh. 471 3672

KAUNES JA JALKAHOITOLA

HENRIKKA

Lukkarinmäentie 61500 ISOKYRÖ puh. 471 3880

**K-VALINTA
HATTUNEN**

ISOKYRÖ PUH. 471 3190

Hyvää Joulua!

● **Ylistaron Painopalvelu** ●

Ylistaro Kylänpää puh./fax (964) 473 2209

Auto- ja Konekorjaamo

H & J & S LEHTONEN

Puh. 471 3268

Eila Ollila Terttu Latvala
Isokyrö puh. 471 3405

Terttu ja Eila kiittävät asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta ja toivottavat

**Rauhallista Joulua ja
Onnekasta
Uutta Vuotta!**

**KYRÖNMAAN
LÄHIVAKUUTUS**

Isokyrö 964/471 3315
Laihia 961/477 0540

siivouspalvelu
m.paularanta ky
61500 Isokyrö, puh. 964-472 4448, 949-661 448

Kukka- ja hautauspalvelu

JOKITALME

Koti 471 4262
61500 Isokyrö
Puh. (964) 471 3884
Auto 949-646 387

Karoliini

ISOKYRÖ NAPUE

PUH. 964-472 4500

**EDUSTUSLIIKE
SANELMA SUOKKO**

Kellosepäntie 4, 66440 Tervajoki.
Puh. 478 5312
Hautakiviedustus

*Kiittäen asiakkaitamme
kuluneesta vuodesta
toivotamme
Rauhallista Joulua
ja
Hyvää Uutta Vuotta*

SYSTEM LAHTI OY

61560 ORISBERG
PUH. (964) 472 5037, auto 949-362 437
Fax 472 5038

**KATTO- JA
SEINÄ-
PELLIT**

**Luodon
Peltikate Oy**

Teollisuustie 4 Mustasaari
puh. 961-322 1500

LASTUAVAAN TYÖSTÖÖN
LIITTYKKÄÄ UUDEN AUTOMAATIO-
SUKUPOLVEN TUOTANTO-
TEKNIKKAA ASIAKKAIDEN
TARPEIDEN MUKAAN

- erikoistyöstökoneita
- sorviportaalirobotteja
- kappaleenkäsittelyrobotteja
- kiinnittimiä
- kokonaisjärjestelmiä (FMS, FMM)

PLANTOOL

61500 Isokyrö
puh. (964) 471 3516
telefax (964) 471 3851
telex 72225 ptool sf

*Rautiasta
Kaikki*

*Kiittäen asiakkaitamme
kuluneesta vuodesta
toivotamme
Rauhallista Joulua
ja
Hyvää Uutta Vuotta*

RAUTIA
BUCKMAN & MULLOLA

61500 ISOKYRÖ, Puh. 964-713 362

**Kiitos kuluneesta
vuodesta ja
Onnea vuodelle 1993**

**toivottaa
Parturi-Kampaamot**

**PALO VIRPI
LATVAKOSKI EIJA
HUHTALA ANNE
TERÄVÄINEN TARJA
PERKIÖ MARJATTA
LEHTONEN RAILI**

*Hyvästä yhteistyöstä kiittäen
sekä menestyksellistä
Uutta Vuotta toivottaen:*

TOIKAN TILIPALVELU KY

Sirpa Toikka

A-ryhmän urakointia

TOIKAN SÄHKÖTYÖ KY

66440 Tervajoki
puh. 478 5410, auto 949-364 160
Telefax 961-478 5695

TERVAJOEN AUTOHUOLTO

FORD-HUOLTO

HEIKKILÄ & TAMPSI

Puh. 961-478 5626

KYRÖNPAINO
66440 TERVAJOKI ☎ 961-478 5482

KYRÖN MUOTISEPPÄ KY

Tervajoki 478 5381

PUHDASTA PALVELUA

10 -vuotta

- KOTISIIVOUKSET
- LATTIOIDEN
PERUSPESUT JA
VAHAUKSET
- IKKUNOIDEN PESU
- RAKENNUS- JA
REMONTTISIIVOUKSET
- KOKOLATTIAMATTOJEN
PESU

siivouspalvelu
KAR-TAM

61500 ISOKYRÖ puh. 964-471 3376, 949-266 598

URHEILU
ERÄTULLI ky

Pauli Suorauha
☎ 964-471 3201

Keskuskatu 2,
61500 Isokyrö

Subarna

Heli Suorauha
☎ 471 3201

kemikalio
61500 Isokyrö

HUOLTO-KORJAAMO

Kauko Aheinen Ky

☎ 964-471 3507 ISOKYRÖ ☎ 949-365 270

VARAOSAT TERVAJOELTA

KYRÖN

AUTO-OSAT KY

TERVAJOKI ☎ Huolto 961-478 5461
Varaosat 961-478 5462

Ark. 8.30-17
Per. 8.30-18
Lau. 8.30-13

- varaosat
- autotarvikkeet
- renkaat
- akut
- öljy
- työkalut

TOYOTA-HUOLTO TERVAJOELTA

KYRÖN

AUTO-OSAT KY

TERVAJOKI ☎ Huolto 961-478 5462
Varaosat 961-478 5462

TOYOTA TOYOTA
ALKUP. RAISOSAT HUOLTO

- huollot
- korjaukset
- säädöt
- rengastyöt

Ark.
klo 8—16

NYKYAIKAISIN ERIKOISLAITTEIN

UUDISRAKENTAMISTA, PERUSKORJAUSTA,
SUUNNITTELUA

Rakennuspalvelu

P. HAAPOJA KY

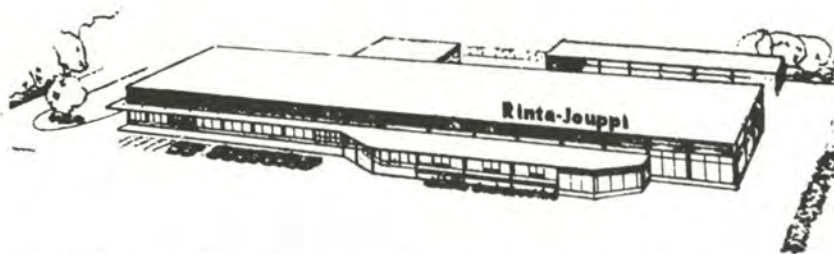
61500 ISOKYRÖ puh. 964-471 4477 tai 949-364 895

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta*

Pohjankyrö
-lehti

*KIITÄMME KULUNEESTA VUODESTA JA
TOIVOTAMME JOULURAUHAA SEKÄ
ONNEA VUODELLE 1993*

Rinta-Joupin Autoliike Oy

Oikitie 7 66400 Tervajoki
Puh. 961-478 5142 Fax 961-478 5444

TOYOTA

Syväää Joulua

TOIVOTTAAN ISONKYRÖN KUORMA-AUTOILIJAT

Eerola Jukka
Erkkilä Markku & Seppo Oy
Havina Jorma
Ikola Veikko
Kuivila Eero
Kujala Erkki
Kuljetus J. Kujala Ky
Kukila Jarmo
Kyrönmaan Hinauspalvelu
Laine Erkki
Laine Heikki
Markko Helge
Markko Heikki
Mullola Erkki
K. Keltto Ky
Kukila Veli-Matti

Riihimäki Heikki Ky
Riihimäki Väinö Ky
Riihimäki Kalevi
Riihimäki Tomi
Rinta-Koski Elmer
Saukko Juhani
Suomela Antti
perikunta
Suomela Jorma
Torpisto Jyrki
Ylinen Lauri Ky

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta*

DIESELKORJAAMO
V. KUJALA

ISOKYRÖ 61500 KP 4 PUH. 964-472 4561

Rakennusliike MÄKI & JOKINEN

Rivitalo- ja
pientalourakointia
urakalla ja laskuun.

Puh. 478 5498 — 471 3682
auto 949-666 192 — 949-666 192

KYRÖNMAAN NÄKÖ OY

LAIHIA:
Puh. 961-477 1161
Ark. 17—19
TERVAJOKI:
Puh. 961-478 5440
Ark. 9—17, la 9—13

KYRÖNMAAN TILITOIMISTO

Puh. 471 3526

SJHL-JALKOJENHOITAJA

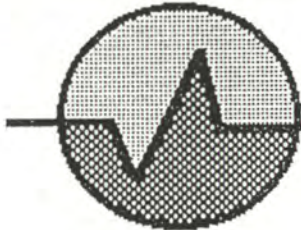

ORVOKKI CROHNS

puh. 961-176 501. Teräksenkuja 3, Vaasa
Kotikäynnit myös Isossakyrössä.

LEHMÄJOEN HUOLTO & BAARI KY

Veljekset Mäkynen
Puh. (964) 472 4286

KUNTOHOITO

T. YLI-JASKARI
Lukkarinmäentie 11 61500 ISOKYRÖ
puh. 471 3715

★ FYSIKAALISET HOIDOT
★ HIERONTAPALVELU

★ VESIHIERONTA-POREALLAS
★ SOLARIUM

**Kiittäen kuluneesta
vuodesta
Toivotamme
asiakkaillemme
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**

**Isonkyrön S-MARKET
ja Leipomo**

Yritämme edelleenkin hoitaa sovitut kuljetukset ja työtehtävät luottamuksella ja ammattitaidolla.

Pienestä paljon työtä vaativasta aina ras-kaisiin nosturia vaativiin siirtoihin.

V. IKOLA

ISOKYRÖ

puh 471 3078
autop. 949-267 699
949-268 418

KYRÖNMAAN SAMMUNTIN- HUOLTO KY

Bobcat-urakointia
maansiirrot
kaivuutyöt
piha- ja puutarhatyöt

Sisäasianministeriön
hyväksymä
sammuntinhuolto
— myynti
— täyte ja tarkastukset

URAKOINTIA
Kyrönmaan Kiinteistökonopalvelu Ky
61500 Isokyrö, puh. 4713833, 4713840

ISOKYRÖ
Puh. 471 3840

ompelukoneet ja saumurit
myynti — huolto — kotiesittelyt

TMI OLLI POUTTU

ISOKYRÖ 964-471 3652

**REHELLISESTI — TURVALLISESTI
— EDULLISESTI**

Mukavasti bussilla.
Soitellaan 472 4217 —

T. KANGAS

*Syväää Joulua
ja*

Onnellista Uutta Vuotta

POLYNO Oy

Tervajoki puh. 478 5297

KUN LIIKKUU PALJON
JA VÄLTÄÄ RASVAA
EI ALA MAHAKAAN KASVAA

KUNTOA, VOIMAA, TERVEYTTÄ

**KYRÖNMAAN
POWER CLUB**

Rullaverhot, sälekaihtimet
Isoäidin verhotangot,
Pystylamelli verhot,
taite- ja paljeovet

**KALLION
KAIHDIN**

Puh. 961-411 0115, VÖYRINKATU 14

*Helena kiittää
asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta
ja toivottaa*

*Rauhaisaa Joulua ja
Onnea Uudelle Vuodelle !*

LEHMÄJOEN KAUPPA

PUH. (964) 472 4218

*Mä kaivan,
kuorman ja kuljetan
samalla vanhalla kalustolla*

**JOULUA
JA VUATTA**

Jorma Ristiluoma

Kiitämme kuluneesta vuodesta, toivotamme
RAUHALLISTA JOULUA ja
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA 1993

- VALINTA MÄKINEN

61550 ORISMALA Puh. 472 4580

Maatalous

NOROLAMPI Ky

Tervajoki

785023

Toivottaa: Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Joulurauhaa ja Hyvää Uutta Vuotta

JYLLINKOSKEN SÄHKÖ OY

ISOSSAKYRÖSSÄ

Piiriesimies A. VIRTA puh. 471 3142

PÄÄKONTTORI KURIKKA puh. 455 0111

HYVÄÄ JA RAUHALLISTA JOULUA

Maatalous
MATTI PAASI

MYYMÄLÄ JA VILJAVARASTO

ORISMALA PUH. 472 4588

**ETELÄ-
POHJANMAAN
YRITYS-
PALVELU-
KESKUS OY**

- *TUTKIMUS*
- *KOULUTUS*
- *KONSULTOINTI*
- *NEUVONTA*

61500 ISOKYRÖ, puh. 964-471 4244

**OY SCAN-
KONE AB**

61501 ISOKYRÖ PL 13
PUH. 964-471 4014

Kodinkone- Radio ja TV-talo

**Isonkyrön
Konepiste Ky**

Asko Pollari Isokyrö, puh. 471 3416

**RAKENNUSLIIKE
R. LIDMAN OY**

Myllymäentie 26, 66400 Laihia
Fax ja puh. 477 1414
autopuh. 949-363 355

TAKSI / INVA

MARKKU ALANEN
VÄHÄKYRÖ TERVAJOKI

P. 478 5063

AUTO

949-662 044

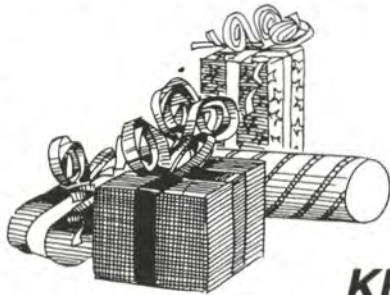
*Rauhallista Jouluja ja
Onnellista Uutta Vuotta
Isonkyrön joulun
lukijoille*

*Julk. Isonkyrön Yrittäjät ry
Vastaava toim. Jaakko Ujainen*

**KIITÄMME OHIKIITÄNEESTÄ VUODESTA
JA TOIVOTAMME ASIAKKAILLEMME
JA LIIKETUTTAVILLEMME**

**HYVÄÄ JOULUA
JA ONNELLISTA**

**UUTTA
VUOTTA**

**KETTULAN
KAUPPAHUONE JA HENKILÖKUNTA**

K

Valoisa Joulutalo

- stereot — videot — TV:t — pölynimurit
- kahvinkeitin, ym. ym. edullisin hinnoin

KYRÖNMAAN
SÄHKÖ OY
☎ 961-478 5300, 478 5446

MAAKUNNAN SUURIN KORISTEVALAISIN VALIKOIMA

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

 SÄÄSTÖPANKKI

Hinta 20,-